

„Ha majd életem végén a Halál Angyala elé jutok, azt hiszem, lázadás nélkül fogom tudni követni az ismeretlenbe. Elmulasztottál valamit? Azt válaszolom: Nem hiszem. De ha majd így szól: Sajnálsz itt hagyni valamit? Azt fogom mondani: A virágokat. Szívesen és könnyen lemondok arról, ami a földön él, de a virágok, a virágok!

Három évig olyan kerti házban laktam, ahol ablakom alatt jázminbokor nőtt, s a szomszéd kertben olajfa. Május végén, amikor a jázmin és az olaj virágzott, mintegy két héten át, a nyitott ablakon szüntelen dőlt a jázmin és az olaj illata. Néhány napig bódultam, az illattól a szó szoros értelmében mámorosan élveztem a halottak párolgását, a túlvilágról áradó lét észbontó erejét. Különösen hajnalban, a legnagyobb csend idején, egy és három között volt ez az áradat olyan lenyűgözően erős, hogy az ablakba ültem és átengedtem magam a képeknek, amiket ez az ittas állapot idézett.

A növény két világban él és kettőt köt össze: a föld alattit, azt, ahol a halottak vannak, ahol az anyag van és a föld felettit, ahol a lelkek vannak, s ahol a szellem van. Ezért a növényi lét nyílt, olyan, mint a híd vagy a kapu, nyitva kifelé és befelé, felfelé és lefelé. Nyíltabb, mint az emberé, aki a földtől már elvált és a földalatti sötétség felé tehetetlen. A virág, mint a növény szellemi szerve, lélekszimbólum. A sötét rész, a gyökér, a halottaké, akiknek teste lent van; a virág, a világos rész, a halottaké, akiknek lelke fent van.”

Tisztelt Főigazgató Asszony, Kedves Vendégek, Kedves Jóska!

Hamvas Béla talán nem vidám, de nem is szomorú, sokkal inkább elgondolkodtató, természeti lény voltunkra visszautaló, azt hitelesítő gondolataiból idéztem a rövid bevezetőben. A Babérligetkönyv c. művéből hangzottak el részletek. A virágokról, melyek összekötnek két világot ...

De a mai napon nemcsak a virágokra figyelünk, mint összekötő lételemeinkre, hiszen a mai nap a nyelvek sokszínűségének napja. A nyelv, a természet nyelve - milyen érdekes – nem sokszínű! Az oroszlán ugyan oroszlánul beszél, de a zebra is érti, és a sündisznó szuszogó beszéde is világos az összes egyéb állat számára. Csak az emberi nyelv az, ami bár funkciójában azonos a természet nyelvével, egyetemleges érthetőségét azonban mégis elvesztette. Ezért kell keresnünk, rátalálnunk, újra és újra, mint összekötő kapocsra.

Önmagam, és a mai kiállítás, ennek a kiállításnak a megnyitása között pedig egy harmadik összekötő elemre találhatok, a könyvtárra. A könyvtár talán nem annyira egyetemleges összekötő elem, mint a virág, vagy a nyelv, bár ezen el lehetne töprengeni. Hiszen azért élünk a földön, hogy örökséget hagyjunk. Ez a küldetésünk. Az örökség pedig az utódainké. Ez az ő jussuk. És a nemzet is hagy örökséget a nemzet fiai számára. A könyvtárakat, a könyvtári gyűjteményeket, ahol a legfontosabb örökséget tároljuk, a szavakat és a gondolatokat.

Tisztelt Jelenlévők! Fehér Miklós vagyok, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének főtitkára.

A könyvtári életpálya vonzóbbá tételét érdekében a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Országos Idegennyelvű Könyvtár 2006 szeptemberében **Alkotó Könyvtáros** címen programsorozatot indított útjára. Volt már könyvtáros alkotóktól fotokiállításunk, könyvbemutatónk, kerültek festmények a falra, volt adventi koncert és irodalmi beszélgetés, de gyönyörködhettünk már mai kedves háziasszonyunk, Engel Judit, az OIK munkatársa akvarelljeiben is.

Megannyi esemény, megannyi alkotó ember, megannyi könyvtáros. Bizonyítandó, hogy a könyvtár, a könyvtári munka a virágok és a nyelv végtelen gazdagságú szintjén jeleníti meg az emberek közötti kapcsolatokat.

Mai, éppen tizedik kiállítónk – Antal József - Borsod megyében, a Mezőkövesd alatti síkságon található Szentistvánban született 1948-ban. A matyóföldi származás meghatározó, de nem kizárólagos, hiszen már több mint 36 éve a szomszédos palóccországba, ezen belül 32 éve a megyeszékhelyen, Salgótarjánban él. Feleségével pedagógusként került ide. A közlés, a kapcsolat, az emberekkel foglalkozás, a tapasztalatok továbbadása akár munkában, akár műalkotások teremtésekor Jóska természetes létformája lett. Festmények, grafikák, kisplasztikák, szobrok készülnek. A paletta színes. Diplomáját mindehhez a Pécsi Tanárképző Főiskola földrajz-rajz szakán szerezte, 1972-ben. A pedagógus pálya Endrefalván indult. Majd a könyvtárosi következett, hiszen közel 22 évig dolgozott a Balassi Bálint Nógrád Megyei Könyvtár munkatársaként. A 90-es években magam is kollégája lehettem ott, ebben az intézményben. Tájékoztató könyvtárosi munkakörből ment nyugdíjba 2009 májusában.

Az első önálló kiállítása 13 évvel ezelőtt a Balassi könyvtár kiállítóterében, a Bóna Kovács Károly Galériában volt. Az indító kiállítást számos megjelenés követte. Természetes volt, hogy ezek sorában megjelenjen a szülőfalu, Szentistván, és az is természetes volt, hogy az iskola is, mint helyszín teret adjon művei, elsősorban tájképei bemutatásának. A diákok láthatták alkotásait a salgótarjáni, zagyvarónai, kazári, ságújfalui, endrefalvai és a szécsényi iskolagalériákban is.

Időközben több csoportos tárlaton is részt vett. Említendő a 'Szécsényi Őszi Tárlat', a Balassi Bálint Asztaltársaság éves kiállításai és az 'Alkotó Könyvtárosok Kiállítása'. 5 éven keresztül pedig a Dél-Baranyai nemzetközi művésztelep meghívott tagjaként végzett alkotómunkát, így anyaga eljutott az ormánsági tárlatokra is.

Az életpályából látszik, nem a művészetből, illetve annak műveléséből él. A művészi tevékenység inkább az utóbbi két évtizedben vált mindennapjai részévé. A napi munka mellett szakított időt a festésre, a rajzolásra és alkalmanként a fafaragásra is. Ezért is vált nagy jelentőségűvé a munkában töltött években az a két hét szabadság, melyet felszabadult örömmel, szabad alkotással tölthetett.

Ma már sok képe díszíti volt munkatársai, barátai, ismerősei otthonát. Vallja, hogy a művésznek, az alkotó embernek fontos, hogy munkáit megismerjék, azokról véleményt formáljanak. Ezt Ő maga igényli is. Úgy gondolja, hogy a művészi produktum nem a foglalkozástól, és semmiképpen sem a titulustól függ. Nem tartja magát festőművésznek, még ha ez a szerénység talán furcsán hangzik is. Vállaltan marad könyvtárosnak, most már nyugdíjas könyvtárosnak és művésztanárnak.

Feltettem Neki a kérdést: Kinek, kiknek, miért és mit állít ki? A kinek kérdésre azt válaszolta, hogy mindenkinek, aki érdeklődik a szép, az ember szűkebb és tágabb környezete, a képzőművészet iránt.

Hogy miért? Mert az ember hiú, gyarló, ha nem ismeri be, ez akkor is így van. A látni és láttatni kényszere bújik meg emögött, hogy megismerjék Őt és a munkáját és azt, ahogyan látja ezt a világot.

Ez a műfaj a vizuális kommunikáció egy fajtája. Kifejezőeszközei számosak: vonal, folt, szín, fény, kompozíció. Inkább grafikus, mesélő alkat. Kedvenc technikája a pasztell. Szereti az alaposságot: ceruzarajzain szinte minden négyzetcentiméter megdolgozása nyomon követhető. Ezen túl meditáló, vívódó, töprengő típus is. Képei hosszabb folyamatban, napokon át alakulnak, készülnek.

És hogy mit is állít ki? Világmegváltó, filozófiai, szociológiai, politikai gondolatokat tartalmazó műveket ne keressenek, habár sok mindent "bele lehet magyarázni" az alkotásokba. De itt másról van szó. Az állandóan megújuló természetről és annak megjelenítéséről. Az emberi környezetet kiapadhatatlan forrásnak és a leghálásabb modellnek tartja. Ezért látnak nagy többségben tájakat, hegyeket, vizeket, napszakokat, évszakokat ábrázoló képeket.

Az itáliai /toszkánai/ tájak az ott élő lánya, a szilvásvárad, bükki részletek pedig a fia lakóhelyei, akinek erdész foglalkozása révén került közelebb hozzá ez a világ. Mint a képek többségéből kitűnik: kedvenc eszköze a pasztellkréta, de dolgozik akrillal, olajfestékkel, temperával és természetesen ceruzával is, mert minden alkotás sikerének az alapos rajztudást tartja. Képeinek alapjait az előzetesen készített vázlatok jelentik.

Tisztelt Közönség! A Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Országos Idegennyelvű Könyvtár 'Alkotó könyvtáros' műhelysorozat keretében ajánlom megtisztelő figyelmükbe és jó szívébe a mostani kiállítási keretekhez igazodó, nagyrészt az utóbbi években, hónapokban készült Antal József munkákat. Egyben engedjék meg, hogy köszöntsem az alkotót mindnyájunk nevében is.